

‘Massai debuteert met een volwassen verhaal, dito schrijfstijl, en een zorgvuldig uitgewerkte plot die de lezer stevig aan de pagina’s gekluisterd houdt.’ — *The Book Advisor*

MARCO PHILLIP MASSAI

De stilte van het zout

RAVENNA, 1688

HISTORISCHE ROMAN

Aldus Boek Compagnie

MARCO PHILLIP MASSAI

*De stilte
van het
zout*

HISTORISCHE ROMAN

Vertaald door Fred Baggen

Aldus Boek Compagnie

2026

Voor Federica en Martino.

Voor de wijnrode wolken en voor jullie kastanjekleurige ogen.

Wanneer de aardbeving komt, wil ik daar staan.

Om de ladder voor jullie vast te houden.

Inhoud

Proloog: Ravenna, zaterdag 10 april 1688

- 1 Drie dagen eerder: woensdag 7 april 1688, nacht
 - 2 Donderdag, rond het middaguur
 - 3 Donderdagmiddag
 - 4 Donderdagavond. Eerste schok
 - 5 Vrijdag, vroeg in de ochtend
 - 6 Vrijdag, rond het middaguur
 - 7 Vrijdagmiddag
 - 8 Vrijdagavond
 - 9 Vrijdagavond
 - 10 Vrijdagavond
 - 11 Vrijdagavond
 - 12 Vrijdagnacht. Tweede schok
 - 13 Zaterdag, vroeg in de ochtend
 - 14 Zaterdagochtend
 - 15 Zaterdag, rond het middaguur
 - 16 Zaterdagmiddag
 - 17 Zaterdagavond
 - 18 Zaterdagnacht
 - 19 Zondagochtend. Derde schok
 - 20 Drie dagen later: woensdag 14 april 1688,
rond het middaguur
 - 21 Vrijdag 9 april 1688, nacht
- Woord van dank

Noot van de vertaler

Over de auteur

Over de uitgeverij

Proloog

Ravenna, zaterdag 10 april 1688

DE OCHTEND WAAROP CARBUNÊL de twee lichamen vond, was Ravenna dronken ontwaakt.

Men noemde hem de *trovarobe*, de prullenventer, en dat was precies wat hij deed: met zijn karretje trok hij door de stad, op zoek naar allerhande schatten, die hij voor een handvol stui-vers verkocht op de Piazza Maggiore, tegenover de werkplaats van de lijstenmaker. Zijn vingernagels waren zwart, om hem heen hing altijd de zware geur van druivenmoer, en rond zijn ogen en over zijn wangen lag een heel peloton rimpels in slag-orde. Niet dat hij oud was: het waren rimpels die door de zon waren geblakerd.

Die ochtend scharrelde hij rond bij de kloostergang van de franciscanen. De enige buit die hij had weten te versieren, was afkomstig van buiten de herberg Barbagianni, en die had hij inmiddels met smaak in een paar teugen achterovergeslagen.

‘Altijd zijn het de barrevoeters die door de doornen moeten,’ mompelde hij, een weinig beschonken, terwijl zijn ogen rustten op het dichte vlechtwerk van de heggen. ‘En hier valt niets te halen.’

Hij zette zijn tocht voort. De avond tevoren was er een concert geweest in San Vitale en daar wilde hij naartoe. Geen blad bewoog in de wind; alleen het geknars van zijn karretje was hoorbaar. Ravenna was duidelijk niet van zins zich zo vroeg al uit haar roes te verheffen.

Juist daarom verbaasde het hem toen het getik van hakken onder de bogen van de kloostergang weerklonk.

Hij draaide zich om: niemand. De voetstappen hielden aan, steeds verder weg. Steeds sneller.

Achter de kloostergang lag de tuin van de franciscanen, en de Quadrarco met het grafmonument van Guidarello.

‘Zal je net zien dat ik wat vind.’

De tuin was een goede schuilplaats: menig paar trok zich er tijdens de heimelijke uren van de nacht terug, in het maanlicht en onder de wakende blik van de Guidarello. Caribunê kwam om de hoek van de kloostergang tevoorschijn en liep om de heggen heen. Een paar wankelen passen door het groen, en daar lag de eerste schat.

‘Wat is *dit* voor spul?’

Een haarlint, verstrikt in de twijgen van een meidoorn. Met twee vingers pakte hij het vast en trok het uit de struik. Het was doorweekt, maar het moest toch iets waard zijn.

Een eindje verderop was er een kuil in het platgetrapte gras.

‘De deugnieten,’ gniffelde hij. Hij rook aan het lintje, rolde het op en legde het in zijn karretje.

Hij doorzocht de meest nabije struiken en vond een paar fraaie, beschilderde houten knopen, een halve werppijl die besmeurd was met iets kleverigs, en een klein leren hangertje in de vorm van een eekhoorn, vastgeknoopt aan een touwtje dat inmiddels vergaan was.

‘Hier haal ik nog geen halve stuiver uit.’

Hij speurde tussen het struikgewas, maar vond alleen nog meer platgetrapt gras, ditmaal door voeten.

Hij wilde juist weer de weg naar San Vitale inslaan toen zijn aandacht werd getrokken door een geluid aan de andere kant van de tuin, in de richting van de bidkapel Quadrarco. Misschien hadden de broeders hem gehoord en kwamen ze poolshoogte nemen. Haastig keerde hij terug naar de voorste struiken en bleef staan luisteren. Er kwamen stemmen.

Voetstappen.

En een doffe klap: er was zojuist iets zwaars gevallen. Toen, uit het niets, vlogen de meeuwen en de kraaien en alle vogels van de wereld krijgend en klapwiekend op, als een leger van luidende klokken. Caribunê hoorde een donderslag, maar hij voelde hem onder zijn voeten. De lucht was als een oude kol aan het hossen geslagen en de aarde beefde.

‘t Is de aardbeving!’

Hij klemde zich vast aan de handvatten van zijn karretje, zijn vingers eromheen gekromd alsof die het enige houvast waren in deze dolgedraaide tuin. Metijd opengesperde ogen zakte hij door zijn benen en viel hij voorover met zijn gezicht in de modder. Zo bleef hij liggen, totdat hij er zeker van was dat de wereld was gestopt met draaien.

Pas toen krabbelde hij overeind en keek om zich heen, met een wang vol aangekoekte aarde en een hart zo klein als een hazelnoot.

Achter de ramen van het klooster verschenen de eerste lichtjes. In de verte klonken verontruste stemmen in de lucht: Ravenna was wankelend ontwaakt.

‘Verdomme nog aan toe, de aardbeving! Maar ik wist het: ik zeg het al dagen tegen die Baldini! En hij me maar uitlachen. Benieuwd hoe die Baldini hem nu knijpt. Vol in zijn broek gekakt, wedden? Hé, wie is daar?’

Hij meende een stem uit de richting van de Quadrarco te horen. Misschien was er iemand gewond geraakt.

Hij duwde zijn karretje naar de kloostergang, zonder zich nog zorgen te maken dat hij ontdekt zou worden. Toen hij de laatste rij heggen bereikte, hield hij stil en verscheen er een glimlach tussen zijn rimpels.

‘Sodeju! *Dit* is pas een mooie schat!’

Op het gras lag een smalle kling. Een van die lange, verfijnde

rapieren die men aan de gordel droeg, met een gevest dat omwikkeld was met een fijn vlechtwerk van metaaldraad.

Met zo'n wapen zou hij minstens twee maanden te eten *en* te drinken hebben. Hij dankte de hemel voor deze zo voorspoedige ochtend en legde de kling in zijn karretje, zorgvuldig in een doek gewikkeld, zodat hij niet beschadigd zou raken.

Op dat moment hoorde hij gekreun achter de haag. Hij wierp een blik tussen de takken door en zag een hand, zo bleek als marmer en al even fijn, uitgestrekt op de vloer van de Quadrarico, naast de sarcofaag van Guidarello.

'De drommel in 't wild! Is die *Guidarèl* soms naar beneden gekomen?'

Hij boog zich tussen de struiken door, en de rimpels op zijn gezicht verdwenen op slag.

Het was niet de gisant, maar een naakte jongeman die languit op de grond lag. En hij was niet alleen: ineengezakt, met haar hoofd tussen zijn benen, lag een vrouw.

Hij deinsde terug. Hij liep rood aan en gluurde nog een keer. Ook zij was vanaf haar middel ontbloot; haar taille was slank en haar rug zo wit als marmer. En ze bewoog niet.

Het was de jongeman die kreunde, terwijl een scharlakenrode vlek zich vanuit zijn buik steeds verder uitbreidde: een mes stak tot aan het gevest in zijn vlees.

'*Ossignùr, signorino!*' riep hij, terwijl hij naast hem op zijn knieën viel.

De jongen had de kracht niet meer voor verstaanbare woorden. Carbunèl bracht zijn oor zo dichtbij dat het diens wang schampte. Zo dicht dat zijn adem, ranzig en gejaagd, hem in het gezicht prikte. Dit moest dan de geur van de dood zijn. Hij greep de hand van de jongen en kneep er stevig in. Terwijl de ziel uit zijn ogen weggleed, hijgde de jongen dwangmatig steeds weer dezelfde zin.

Carbunèl dacht dat hij het verkeerd verstond, want wat hij bleef herhalen raakte kant noch wal: "'t Was de aard..." was wat hij meende te verstaan. "'t Was de aardbeving.'

'De aardbeving heeft het gedaan.'

1 *Drie dagen eerder: woensdag 7 april 1688, nacht**Dante*

Dante wikkelde het ruwe papier om zijn wijsvinger en streek ermee over het oppervlak van de zegellak. Langzaam, de randen slechts licht beroerend. Toen hij de omtrek had gevolgd, trok hij zijn hand terug: de was was nog zacht en hij liep het risico het zegel te beschadigen. Beter was het om te wachten.

Intussen had hij werk genoeg. De post uit Rome en Napels was aangekomen en de volgende dag moesten de brieven naar Comacchio de deur uit. Om zich aan die ene missive van het gildehuis Casa Matha te kunnen wijden, had hij er verscheidene laten liggen. Die moesten allemaal nog geopend, gelezen en opnieuw verzegeld worden. Uren werk om in te halen, terwijl aan de andere kant van de grote vensters Ravenna in een diepe, stille slaap was verzonken.

Aan deze kant van het glas daarentegen, in het kantoor van de postcensor, werd de stilte slechts onderbroken door zijn gelijkmatige ademhaling en het tikken van de wandklok.

En met het zachte geluid van de briefopener: weer een missive geopend. Weer een slag in de lucht. Die nacht passeerde er geen enkele brief van betekenis het kantoor, alsof de inwoners van Ravenna wisten dat de censor buiten de stad was en hij zijn jonge assistent had achtergelaten om aan het bureau te zwoegen.

Hij zuchtte en stond op: de zegellak leek nu klaar voor de definitieve afdruk. Hij opende het hoge raam en pakte met een rilling het lakmesje van de vensterbank. Even liet hij zich afleiden door de verlaten Piazza Maggiore, die baadde in het maanlicht en het schijnsel van de lantaarn die onder de portiek van

het Palazzetto Veneziano hing. Daarna boog hij zich weer met gebogen schouders over het vel papier. Hij rekte zijn nek en liet zijn vingers knakken.

‘Twee letters. Een ronde P en een R, als een volleerd postkunstenaar. Precies zoals de meester het je geleerd heeft: met een trefzekere, vaste hand.’

Hij ademde in en sneed. Het ijskoude lemmet koelde de zegellak en liet een scherpe, zuivere snede achter. Niet van het origineel te onderscheiden.

Pas nadat hij de missive boven op de stapel voor Comacchio had gelegd, ademde hij uit en voelde hij hoezeer de vermoeidheid hem omhulde: de klok tikte gestadig, het was al over vier. Op de schrijftafel lagen nog meer brieven, maar iets verderop stond de leunstoel van de meester, met het satijnen kussen keurig op zijn plaats, zacht en uitnodigend.

Hij sloot zijn ogen en dacht aan de opdrachten van de volgende ochtend. Aan de warme was. En aan het gezicht van Camelia.

Hij opende ze met een ruk. Buiten was het nog donker en beneden klonk lawaai.

‘*Mastro Casadio!*’

De slagen van de ijzeren deure klopper dreunden van de poort omhoog tot aan het hoge raam en galmden door het vertrek.

‘Casadio, doe open!’

Ze hadden nog het lef om te schreeuwen ook, op dit onchristelijke uur.

Hij sprong overeind en gooide het raam open: beneden stonden twee wachters van het Sacro Numero tegen de deur te bonken: de een met een lantaarn in de hand, de ander met een haakbus over zijn schouder. Dante sloeg tegen een luik om hun aandacht te trekken, en toen ze opkeken, siste hij: ‘Wat willen jullie?’

Ze hadden hem niet verstaan, of deden alsof ze hem niet begrepen: 'We moeten Casadio spreken.'

'Op dit uur?'

'Het is dringend!'

'Ja, dat had ik al begrepen. Geef me even de tijd om naar beneden te komen.'

Met onvaste tred ging hij naar beneden, liep vervolgens op zijn tenen naar het kijkgat, opende het voorzichtig en gluurde naar buiten: de wachters stonden zachtjes met elkaar te overleggen. De gewapende man stond stokstijf naar de deur te starren, terwijl de ander om zich heen keek en met zijn vrije vingers op het handvat van de lantaarn trommelde.

Hij slikte zijn slaperigheid weg en besloot open te doen, voordat een nieuw salvo slagen over het hout zou dreunen.

'Vergeeft u ons het lawaai, we moesten er zeker van zijn dat u wakker werd,' begon de lantaarndrager. Hij hield zijn vingers stil en keek over Dantes schouder heen, alsof hij vreesde voor wat er uit de deur van het kantoor tevoorschijn kon komen.

'Dat is jullie zo te horen inderdaad gelukt.'

'Casadio?' vroeg de ander, zo spichtig als een hazewind en zo onbehouden als een kreet om zes uur 's ochtends.

'De meester is er niet.'

De lantaarndrager liet zijn schouders zakken, maar de spichtige man verstijfde.

'En waar is hij?'

'Kijk, we zijn hier in opdracht van kapitein Tarroni. We dachten de postmeester op zijn kantoor aan te treffen.'

'Maar meester Casadio is buiten de stad, in opdracht van de kardinaal-legaat.'

'Verdomme,' floepte de spichtige eruit.

'En u bent?'

'Dante Servadei: leerling en plaatsvervanger van de post-

meester. En als u mij nu eens zou willen uitleggen waarom u tegen onze poort staat te schreeuwen en te beuken...'

'Dus u neemt de honneurs waar voor Casadio?'

'Ja, ik neem de...'

De spichtige viel hem in de rede: 'U moet met ons meekomen.'

'En waarheen dan?'

'Nou, Servadei...'

'Manuzzi, wij zijn deze jongeman geen uitleg verschuldigd. Jongen, de kapitein eist je aanwezigheid en krachtens de autoriteit van het Sacro Numero, de gewijde raad van de Negentig Vredestichters, bevelen we je om met ons mee te gaan.'

'Nou ja, Alberto, Tarroni heeft mastro Casadio ontboden.'

'Die op dit moment onbereikbaar is. Hoe ver weg is hij?'

'Hij is bij de Monte Coronaro, maar...'

'Nou dan, onbereikbaar dus. Wil jij hier tot het ochtendgloren blijven discussiëren, Manuzzi? Ik niet. Jongen, trek een overjas aan en kom met ons mee.'

'Zeg me dan tenminste waarheen!'

'Naar de zoutpannen.'

'Naar Cervia? Geen sprake van. Niet met al het werk dat ik nog moet doen. En ik heb ook nog eens de taken van mijn collega, die samen met de meester is vertrokken. Ik kan mijn post niet zomaar verlaten.'

'Het spijt me, maar de aanwezigheid van een functionaris van *dit kantoor* is vereist.'

Manuzzi legde nadrukkelijk de klemtoon op die woorden.

'Moet er een document worden geïdentificeerd? Breng het hierheen, dan kan ik u helpen. Excuseert u mij, maar ik moet weer naar binnen.'

De spichtige plantte de kolf van zijn haakbus tussen Dante en de deurpost. De dreiging die van dat gebaar uitging, was maar al te duidelijk.

‘Jongen, dit gaat niet over het vervalsen van een zegel of het onderscheppen van roddels onder geleerden. Er is een moord gepleegd. Je zult met eigen ogen zien waarom we dat verdomde document niet naar jou toe kunnen brengen.’

Moord. Het woord galmde na tussen zijn slapen. Hij kon zich aan een dergelijk verzoek niet onttrekken: wanneer een geschrift van doorslaggevend belang was voor een onderzoek, kwamen het onderzoek en de authenticiteitscontrole ervan toe aan het kantoor van de postcensor. In het merendeel van de gevallen was het uiteindelijk meester Casadio die het laatste woord had. Dante keek de spichtige in de ogen en knikte.

‘Ik zal een kleine plunjezak moeten klaarmaken. En het is raadzaam dat ik weet wat voor hulp ik u precies moet bieden, zodat ik de juiste instrumenten voor deze zaak kan meenemen.’

‘Aanvaardbaar. Wie is de postiljon van dienst?’

‘Hij heet Gastone.’

‘Is hij tenminste nog op zijn post?’

‘Dat zou hij moeten zijn. Bij het wisselstation aan de Via dei Corrieri.’

‘Manuzzi, waarschuw die Gastone. Ik zorg ervoor dat mastro Servadei zich gereedmaakt.’

Manuzzi haalde zijn schouders op en liep weg, de lantaarn in de vuist. De spichtige volgde Dante de trap op.

Amper vijftien mijl waren ze van de zoutpannen verwijderd, en toch wist Dante het zeker: het zou een tergend lange reis worden.

In elkaar gedoken op de zitting wierp Dante een blik door het vensterglas van de koets: de zon hing boven de zee, diep in slaap onder een deken van mist en duinen. Een luie zon voor een klamme ochtend. Hij rolde het gordijntje op tegen het raamkozijn en leunde er met zijn slaap tegenaan. De nacht op

het kantoor was eindeloos geweest en zijn ogen smeekten om rust. Slapen was echter onmogelijk: de koetswielen kraakten in het karrenspoor en elke kuil veroorzaakte een aardbeving in de hele wagenkast.

‘Vecht u tegen de slaap?’ vroeg de soldaat Manuzzi hem.

‘Het is alsof je probeert in slaap te vallen in het zadel.’

‘Dat zegt u omdat u nog nooit ’s nachts te paard hebt gezeten.’

‘Wat weet u nou van wat ik wel of niet heb gedaan?’

‘De koets is comfortabel, dat verzeker ik u. En warm. U zult het verschil wel merken als we eenmaal bij de donkere wateren zijn.’

‘Ik vrees dat u gelijk hebt,’ snoof hij.

Sinds de meester hem uit het weeshuis van de camaldulenzen had gehaald, had hij altijd per koets gereisd. De ware honger en de kou herinnerde hij zich nog maar nauwelijks. Nog altijd hing er buiten achter het vensterglas een deken van nevel, en misschien was dat maar beter ook: de moerasdelta van Cervia had weinig te bieden, behalve muggen zo groot als meeuwen, meeuwen zo talrijk als muggen en aan weerszijden van de weg stinkende, rottende waterplassen. De gedachte om het portier te openen en uit te stappen bezorgde hem rillingen. En dat lag niet aan het weer.

‘Kapitein Tarroni zal niet blij zijn om mij te zien in plaats van de meester.’

‘Daar zal hij zich dan maar bij neer moeten leggen. En u?’

Hij wees naar de donkere kringen onder zijn ogen. ‘Ik ben veel te moe om zelfs maar te beseffen wat er gebeurt.’

‘Kom nou, het is toch niet de eerste dode die u onderzoekt?’ Manuzzi gaf hem een vriendschappelijk tikje tegen de knie. ‘Uw meester heeft u de juiste procedures voor dit soort zaken vast wel bijgebracht. Niet dan?’

Dante bleef met zijn mond halfopen zitten en liet toen zijn achterhoofd tegen de rugleuning zakken.

‘Vast wel,’ zei hij op fluistertoon.

‘Wat zegt u?’

‘Het is zoals u zegt.’ Hij was niet in staat om te liegen. Telkens wanneer hij niet zeker was van zijn eigen woorden, of er niet op vertrouwde, vertraagde hij zijn ademhaling en sprak hij met een flinterdunne stem, alsof hij zichzelf liever niet wilde horen.

‘Bent u voorbereid op wat u daarbuiten te wachten staat?’

Hij keek hem aan met zulke lege ogen dat de ander de angst diep uit zijn maag leek te kunnen lezen. Hij was een briefpostkunstenaar, niet veel meer dan een vervalser in dienst van het gezantschap. Natuurlijk had hij de meester aan het werk gezien, maar tussen het kunnen namaken van zegels en handschriften en het ter hand nemen van een moordzaak gaapte een afgrondelijke kloof die hem onoverbrugbaar voorkwam.

Niemand zei nog een woord, tot de koets vaart minderde en de postiljon op de wagenkast klopte. Een, twee, drie keer.

‘We gaan te voet verder. Na u, Servadei.’

De deurkruk was koud en zwaar. Hij bekeek zijn vingers nog eens voor hij het portier opende: ze waren tenger, veel te delicaat voor die snijdende kou. Vingers van een kunstenaar. En buiten stonden de soldaten van het Sacro Numero op hen te wachten. En een dode man.

Hij hief zijn kin en duwde de deurkruk naar beneden. Daarbuiten, ergens, liep ook een moordenaar rond. En binnenkort zou een briefpostkunstenaar jacht op hem maken.

‘Kop op, jongen. Je kunt het,’ zei hij zachtjes tegen zichzelf.

De grond was bedekt met een laagje modder, doorkruist door de sporen van hoeven en wielen: de karren van de dagloners, de soldaten. En nu een postkoets. Wat hem ook een ongemakkelijk

gevoel gaf, was de geur: de lucht was doordringend en ziltig; alsof hij zijn neus in een pot pekkel had gestoken die te veel nachten buiten op de vensterbank had gestaan.

Manuzzi liep naar de oever van een kanaal, waar een paal in de grond stond met een rood stoffen vlaggetje eraan.

‘We zijn er,’ bevestigde hij.

Dertig passen mist naar rechts, dertig passen mist naar links. En stilte. Alleen af en toe het gekrijs van meeuwen en het gezoem van muggen die zelfs op dit uur geen rust vonden. Net als hij, trouwens.

‘We hoeven niet ver te lopen: het lichaam ligt in de tweede zoutpan. Heeft u alleen die tas bij zich?’

Dante haalde diep adem, en slikte de smaak van bedorven haring snel door.

‘Gaat u maar voor.’

‘Mastro Dante?’ Het was de postiljon, die op de bok stond. ‘En ik, wat moet ik doen?’

‘Wat je moet doen? Op ons wachten.’

‘Maar er hangt een verdomd dichte mist! En wat een kou: zo zouden die paarden nog ziek worden.’

Dante snoerde hem meteen de mond. ‘Gastone, zeg me eens: wat zou meester Casadio in deze situatie van je verlangen?’

De postiljon richtte zijn blik gelaten op zijn schoenen.

‘Hij heeft geen ongelijk,’ kwam de soldaat tussenbeide. ‘Het is inderdaad bitter koud. Een paar mijl verderop ligt Cervia. Binnen de poorten zou hij zich daar kunnen opwarmen, en daarna de teugels wenden en rustig hier terugkeren.’

‘U zei dat we maar een klein stukje hoefden te lopen. Dan kunnen we zo weer terug zijn.’

‘Geloof u dat echt?’

Hij monsterde die muur van mist en vervolgens de donkere, enigszins teleurgestelde ogen van de soldaat.

‘Goed dan. Je hebt het gehoord, Gastone? Rijd maar door. Maar ik wil je over twee uur weer hier zien.’

‘Nou, dank u wel, mastro Dante! Ik zal geen seconde treuizen. Even iets warms in de buik en dan kom ik terug! Er is daar een herberg waar ze verdomd goed eten... Ik kom er elke keer als ik hier langskom, en...’

‘Des te beter voor jou. Vooruit, ga. Tot straks.’

De postiljon klom op het paard voor de dissel, dat bij het eerste gefluit in draf ging, gevolgd door de andere drie.

Terwijl de koets uit het zicht verdween, schudde Dante zijn hoofd.

‘Die komt stomdronken terug.’

‘Dan had u hem niet moeten laten gaan!’ grinnikte de soldaat, die wegliep en Dante met de mond vol tanden achterliet. ‘Ik ga u voor, mastro Servadei!’

Een paar stappen verder en het landschap veranderde. De modderige brij maakte plaats voor harde, aangestampte grond en de mist werd, voor zover dat mogelijk was, nog dichter. De lucht was volkomen stil, er stond geen zuchtje wind, alleen het gekrijs van de meeuwen verbrak de stilte.

De eerste zoutpan leek wel een enorme plas; het water stond er amper een paar vingers hoog en was zo helder als kristal. Hij streek met zijn wijsvinger over het oppervlak, waardoor er rimpelingen ontstonden. Het was ijskoud, en zo zout dat zijn lippen er meteen droog van werden.

‘Hebt u dorst?’

‘Ik was alleen nieuwsgierig.’

‘Als u aan uw vinger blijft proeven, krijgt u vanzelf behoorlijk dorst, dat verzeker ik u. Dit is het eerste water na de winter, volgens de zoutzieders het beste. Dat zal ook wel de reden zijn waarom ze zo des duivels zijn.’

‘Vanwege de moord?’

‘Omdat er ineens een heleboel laarzen in hun plassen lopen te stampen.’

Dante trok zijn neus op en ging weer naast hem lopen. Op een paar passen afstand scharrelde een groepje steltlopers door de zoutpan. Hun snavels en verenkleed waren fel koraalrood.

‘Zijn dat ibissen?’ vroeg hij de soldaat.

‘Hoe moet ik dat weten? Het zijn geen fazanten. Ook geen lijsters.’

‘Ik heb ze nog nooit in die kleur gezien.’

‘Dat komt doordat ze garnalen eten. De zoutpannen zitten er vol mee.’

Hij tuurde nog eens naar de bodem. ‘Inderdaad, kijk, daar zit er een!’

‘Het wemelt ervan, het lijken wel rode mieren. De meeuwen en steltlopers zijn er dol op en...’ Manuzzi's gezicht betrok. ‘Goed, laten we verdergaan.’

Ze liepen nog geen mijl. Hij begreep dat ze hun bestemming naderden toen het gekrijs van de meeuwen volledig verstomde: nu weerklonk alleen nog het aanhoudend geklos van hun laarzen.

‘Hé, daar!’ klonk het in de verte. ‘Wie is daar?’

‘Manuzzi! Ik heb de meester meegebracht!’ riep de soldaat. ‘Dat hoop ik tenminste,’ voegde hij er zachter aan toe.

Dante slikte de zoveelste bittere pil door en liep verder.

In de verte doemden een stuk of tien wachters op die in een kring stonden opgesteld, en vier dagloners die om hen heen liepen en met hun staken en peilstokken in de lucht zwaaiden.

‘Ze houden de meeuwen op afstand. Die strijd is al sinds zonsopgang gaande.’

‘En waarom zouden ze... O, goeie God!’

‘Een ongebruikelijk maaltje, maar op waarde geschat. Ik zal u aan de kapitein voorstellen.’

Een nogal pafferige vent, met de officiersrang duidelijk zichtbaar op zijn schouder, kwam op hen af. Zijn snorharen waren verstijfd van de kou, zijn wangen waren rood aangelopen en stonden strak in een woeste gelaatsuitdrukking. Een storm leek met hem mee te komen, klaar om boven Dantes hoofd los te barsten.

‘Wat is dit, een grap? Een gebrek aan respect voor het gezag van het Sacro Numero?’

‘Kapitein Tarroni, dit is Dante Servadei, de persoonlijk assistent van...’

‘Ik weet heel goed wie hij is. Sturen ze ons tegenwoordig kinderen om ons bij het werk voor de voeten te lopen? Jongeman, waar is Tommaso Casadio?’

‘Hij kan niet aanwezig zijn.’

‘Lukte het hem soms niet om de rijgveters van zijn laarzen zelf te strikken?’ schreeuwde de kapitein, waarna hij uitbarstte in een rauwe lach, die door een groot deel van de wachters werd overgenomen.

Dante was voorbereid op de kou en op de pogingen van de kapitein om zijn gezag te ondermijnen. Met vaste stem en opgeheven hoofd trad hij Tarroni tegemoet, alsof het Tommaso Casadio zelf was die door zijn mond antwoordde:

‘Voor u ben ik *meester* Servadei, kapitein.’

‘Voor mijn part. Goed dan. En dus, Servadei?’

‘En dus ben ik hier als vertegenwoordiger van het Heilig Officie, gezonden door Zijne Heiligheid Innocentius. En ik ben hier, vergeet dat vooral niet, omdat u mij hebt laten komen. Als u meester Casadio verlangt, zult u te paard moeten gaan: hij is namens Zijne Eminentie de kardinaal-legaat naar de Monte Coronaro vertrokken voor een tolhuiskwestie en zal niet vóór overmorgen terugkeren.’

Terwijl hij deze sneren uitdeelde, stak hij zijn borst vooruit,

de handen achter zijn rug ineengeslagen. De meester nam altijd die houding aan wanneer hij met soldaten sprak.

‘Er is helemaal geen tolhuis op de Coronaro.’

‘Precies. Zijne Eminentie heeft meester Casadio gestuurd om er een te bouwen.’

Het antwoord miste zijn uitwerking niet: de kapitein knipperde een paar keer met zijn ogen en barstte toen in lachen uit.

‘Heb je die rol uit het hoofd geleerd, jongen? Je bent zowaar een verdienstelijke Arlecchino. Denk je dat je dit vak aankunt?’

Hij dwong zichzelf glashard te liegen, met een klankvolle stem: ‘Absoluut.’

‘Welnu, gaat uw gang. Mannen, maak plaats voor het Zwarte Kabinet!’

Het ‘Zwarte Kabinet’: zo noemde het volk het kantoor van de postcensor. Een naam, een legende. Ravenna vermoedde en fluisterde van alles, maar wist niets van hun werkelijke bezigheden. In die maanden van zijn leertijd had Dante onderzoeken en oplichtingszaken meegemaakt. Moorden en arrestaties. Maar nooit alleen. Nooit zonder de meester.

Hij liep verder, de kapitein voorbij, en de kring van gewapende mannen voor hem week uiteen.

En daar zag hij hem.

Hij zat op zijn knieën, met zijn rug naar hen toegekeerd. Blootsvoets, zijn tenen staken in de plas zeewater die de bodem van de zoutpan bedekte. Zijn hoofd hing voorover, maar zijn rug was fier en zijn schouders recht, zelfs onnatuurlijk wijd uit elkaar getrokken: hij werd in die houding gedwongen door een touw, zijn bovenlichaam en handen waren vastgebonden aan een paal die in de grond was geslagen.

‘Wie... was het?’

‘Dat moet ú ons vertellen, mastro Servadei.’

Van achteren en van een afstandje viel de aanblik hem min-

der zwaar dan verwacht: hij vertraagde zijn tempo niet en liep door. Voorzichtigheidshalve sloeg hij echter zijn blik neer. Het water was helder, doorzichtig, en er was geen bloed. En daar waren die tenen, bloot, verwond. En aangevreten. Een zwerm van die kleine rode garnalen krioelde rond de voeten van de ongelukkige; hun pootjes schoten over de gewonde tenen, naderden en knabbelde met snelle, nauwelijks waarneembare beetjes.

Ze aten het vlees van de dode.

Hij bleef als aan de grond genageld staan, met een zure oprisping in zijn keel. Tarroni legde een hand op zijn schouder.

‘Alles goed, Arlecchino? O, die daar? De meeuwen hebben de wonden opengepikt. Tegen die vervloekte vogels helpen staken en stokken wel, maar deze kleine klerelijers hou je met geen mogelijkheid op afstand.’ De kapitein boog zich voorover en stak met een ruk zijn arm uit. Hij kwam weer overeind met een van die minuscule garnaaltjes tussen zijn vingers.

‘Je bent toch niet bang voor zo’n voorgerechtje?’ Hij stopte het garnaaltje in zijn geheel in zijn mond. Met smaak kauwde hij hem fijn, om vervolgens het schild vlak naast Dantes voeten uit te spugen. En hij lachte. Hij lachte als de duivel, terwijl Dante hem vol afschuw aanstaarde.

‘Alstublieft, mastro Servadei! Het werk wacht op u, we kunnen hier niet de hele dag onze tijd verlummelen.’

Hij wendde zijn blik af van Tarroni’s onappetitlijke lippen en liep met een grote boog om het lichaam heen.

Kop op, jongen, zei hij tegen zichzelf, waarbij hij zich de stem van zijn meester voorstelde. *Je kunt het.*

Langzaam sloeg hij zijn ogen op.

Aan zijn handen te oordelen moest de dode een jaar of veertig zijn geweest, nauwelijks ouder dan Casadio. Hij droeg een kniebroek en een pandjesjas van Venetiaans brokaat. Op de zij-

den stof was een wapenschild gespeld: een gouden leeuw boven een kasteel, op een blauw schild. Zijn schoenen hadden ze hem uitgetrokken, maar niet de jas en evenmin hadden ze hem het zilveren kettinkje afgenomen. Op zijn hemd, ter hoogte van de buik, had zich een bloedvlek verspreid die inmiddels was gestold.

Iets trok samen in zijn maag, maar hij vermande zich en sloeg zijn ogen op. Toen begreep hij waarom de wachters van het Sacro Numero om zijn aanwezigheid hadden verzocht: het gezicht van de man was bedekt.

Niet door een masker, en ook niet door een sluier: in het voorhoofd van de ongelukkige stak een kruisboogbout, dwars door een patentbrief.

Zonder nog te denken aan het water en de garnaaltjes knielde hij neer en haalde een loep uit zijn tas. Het was een patentbrief voor een vracht scheepsgoederen, voorzien van een verzegelde machtiging door de beambten van de haven van Candiano. Dun, hoogwaardig papier, compleet met watermerk. Over de inkt kon hij op het eerste gezicht weinig zeggen, behalve dat de lijnvoering fijn en trefzeker was. De gevleugelde leeuw van de Doorluchtige Republiek Venetië was rood uitgevoerd, en tussen de aangebrachte zegels stond hetzelfde wapenschild als op de jas.

‘En?’

Hij haalde een notitieboekje en een houtskoolstaafje van hazelaarshout tevoorschijn. Zijn vingers klemde zich eromheen, ditmaal trefzeker, en tekenden het symbool na. De kunstenaar was aan zijn werk begonnen.

Hij deed een paar passen achteruit en bestudeerde de houding van het lichaam. Hij noteerde afstanden en maten en maakte er een snelle schets van. De wachters hielden hem in de gaten; het gegniffel en de grapjes bereikten zijn oren. En het gekrijs van de meeuwen.

Maar het houtskooltje bleef in beweging en tekende het patroon van het brokaat, de stand van de voeten en de handen: de meester hechtte altijd veel waarde aan de handen. En deze man had zijn vingers gespreid, onnatuurlijk wijd uit elkaar getrokken. Hij liep achter het lichaam langs. De nagels waren intact en aan de vingers was geen spoor van een worsteling te zien, alleen een vreselijke spanning.

‘Jongen, ben je klaar met je gekrabbel?’

‘Ik heb meer tijd nodig, en op een geschikte plek. Om de patentbrief te kunnen onderzoeken, zou ik de kruisboogbout moeten doorzagen en hem eruit moeten trekken, maar... Hij lijkt authentiek. En afgaande op wat erin staat, was deze man een koopman uit Venetië. Een edelman uit het patriciaat die naar Cervia was afgereisd om zout te kopen.’

De schouders van de kapitein zakten, zijn mond vertrok tot een gelaten grimas.

‘Als de zaken zo liggen, krijgen we weldra met zijn familie te maken. En zullen we het een en ander moeten uitleggen.’

‘Waarom is een koopman in een zoutpan vermoord?’

‘Niet alleen dat. We zullen ook *dit* moeten uitleggen,’ zei de kapitein, terwijl hij het document omhooghield en daarmee het gezicht van de ongelukkige onthulde.

Het was alsof hij een mes in zijn maag kreeg.

De man had lijkleke lippen, die zo strak naar achteren getrokken waren dat zijn tanden ontbloot werden in een beestachtige grimas. Zijn wangen waren tot het uiterste gespannen en zijn ogen bedekt met een witachtige, droge laag: perkamentachtig en gerimpeld, alsof al het lichaamsvocht dwars door zijn schedel uit zijn oogkassen was weggezogen. Over zijn wangen liepen sporen van zoute tranen.

Dante kwam dichterbij om hem beter te bekijken en sloeg een hand voor zijn mond.

Onder de oogleden, in de oogkassen, zelfs tegen de pupillen aangedrukt, zaten zoutkorrels.

Marco Phillip Massai

Foto Federica Navarria

Marco Phillip Massai, geboren in Columbus (Mississippi) in 1983. Na zijn verblijf in de Verenigde Staten woonde hij in Rome, Florence, Ferrara en korte tijd in het Limburgse Kerkrade. Vervolgens vestigde hij zich in Ravenna, de stad waar zijn verhalen zich afspelen, en is hij vennoot in een klein bedrijf.

Vóór *Il silenzio del sale* (Santelli Editore, 2025) publiceerde hij verschillende korte verhalen in Giallo Mondadori, de meest prestigieuze en populaire

reeks Italiaanse misdaadverhalen, en een reeks handboeken over verteltechnieken voor Delos Books. Sinds 2012 is hij als jurylid verbonden aan vooraanstaande Italiaanse verhalenwedstrijden. Met het verhaal 'Gli amanti della Signora Chiatti' won hij de eerste prijs van de Premio Gran Giallo Città di Cattolica – Mystfest 2025.

De Italiaanse editie van *Il silenzio del sale* won de Premio Città di Grottammare 2026 in de categorie Debutanten, behaalde de derde plaats bij de Garfagnana in Giallo 2026 en was halve-finalist van de prestigieuze Premio Santa in Giallo.

De stilte van het zout verschijnt in een vertaling van Fred Baggen.

Een Venetiaanse edelman die in de moerassen van Cervia is gespietst, twee geliefden die aan de voet van de Guidarello zijn omgekomen en één enkele aanwijzing voor beide misdaden: zout.

Verschijnt november 2026.
Paperback | boekenlegger
ca. 300 blz. | 135 × 215 mm
€ 29,99
ISBN 978 94 92819 15 4
NUR 302

Marco Phillip Massai - *De stilte van het zout*
november 2026

PROMOTIE:

- ✓ voorpublicatie
- ✓ veel aandacht in dagbladen en tijdschriften
- ✓ winacties en leesexemplaren
- ✓ naast de reguliere uitgave ook een collector's edition met print op snee
- ✓ onlinecampagne met dedicated Facebook- en Instagrampagina's
- ✓ recensie-exemplaren en pos-materiaal op aanvraag

**Voor
het eerst in
Nederlandse
vertaling**

OVER ALDUS BOEK COMPAGNIE

Aldus Boek Compagnie, met in onze bedrijfsnaam en het logo een verwijzing naar drukker, grammaticus en uitvinder van het cursieve schrift Aldus Manutius (1449-1515), is een zelfstandige en onafhankelijke uitgeverij voor fictie en non-fictie, die zich wil onderscheiden door persoonlijke, aandachtige auteursbegeleiding, nauwkeurige redactie, en uitmuntende vormgeving en typografie.

De uitgeverij is in februari 2016 opgericht door Fred Baggen. Ons fonds begon ijzersterk met *Onder correctoren*, het leukste boek over tekstcorrectie, spelling en taal. Binnen de eerste twee maanden na verschijnen werden er ongeveer tweehonderdvijftig exemplaren verkocht. En dat voor een titel die strikt in eigen beheer was gepubliceerd, dus zonder distributie via het Centraal Boekhuis.

De afgelopen tien jaar verschenen bij Aldus Boek Compagnie (voornamelijk non-fictie)boeken over uiteenlopende onderwerpen: Amsterdamse twintigste-eeuwse geschiedenis van het Red Light District, fotoboeken, biografieën, romans, gedichten en verhalenbundels, om er een paar te noemen.

In mei 2026 verscheen de literaire thriller *Malaparte. Een Dood Zoals Ik*, een tot nu toe niet in het Nederlands vertaalde titel van de Italiaanse bestsellerauteurs Monaldi & Sorti — in augustus 2026 gevolgd door *In het voetspoor van smokkelaars* van Georgina Howard, en in november 2026 debuteert een historische roman in vertaling van de veelbelovende Italiaanse auteur Marco Phillip Massai: *De stilte van het zout*.

In 2027 staan bij Aldus Boek Compagnie verscheidene titels op de planning: muziekboeken over The Rolling Stones, over Supersister, een monografie van de Amerikaanse popfotograaf

James Fortune, langverwachte heruitgaven van Robert Vachters verhalenbundels, twee klassiekers uit het genre van de bekentenisliteratuur, en meer.

Over nieuwe titels informeren wij u op onze website en via de media. Aldus Boek Compagnie is ook te vinden op Facebook, Instagram en YouTube.

De stilte van het zout

Copyright © 2025 Santelli Editore, Milaan

Vertaald uit het Italiaans door Fred Baggen

Copyright Nederlandse vertaling © Fred Baggen

Oorspronkelijke titel *Il silenzio del sale*,

in 2025 gepubliceerd door Santelli Editore, Milaan

Omslagontwerp en binnenwerk Aldus Boek Compagnie

Foto auteur Federica Navarria

Druk Scanlaser Zaandam

ISBN 978 94 92819 15 4 | NUR 302

www.aldusboekcompagnie.nl

Dit boek is gezet uit de lettertypes Aldus (korps 11, interlinie 15)
en Caslon.

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en /
of openbaar gemaakt, in enige vorm of op welke wijze
ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van
de uitgever. Datamining (tekst / beeld) van deze uitgave
is zonder schriftelijke toestemming van de uitgever niet
toegestaan.

Dit gratis leesfragment wordt u aangeboden
door Aldus Boek Compagnie

Een Venetiaanse edelman die in de moerassen van Cervia is gespietst, twee geliefden die aan de voet van de Guidarello zijn omgekomen en één enkele aanwijzing voor beide misdaden: zout.

De censor van het Heilig Officie, Tommaso Casadio – een hoogmoedige en zelfzuchtige vervalser die vecht tegen een ziekte die letterlijk zijn handen opvreut – en Dante Servadei, een vastberaden maar nog niet ontplooid kunstenaar die verliefd is op de enige vrouw die ongevoelig is voor zijn talent, proberen de moordenaar op te sporen.

In de mist van de zoutpannen en een verraderlijk Ravenna raken beide mannen verwikkeld in een intrigerend moordonderzoek vol plotwendingen, onder de dreiging van de hevigste aardbeving in de geschiedenis van Romagna.

Terwijl de ziel uit zijn ogen weggleeft, hijgde de jongen dwangmatig steeds weer dezelfde zin. Wat hij bleef herhalen raakte kant noch wal: 't Was de aard...' was wat hij meende te verstaan. 't Was de aardbeving. De aardbeving heeft het gedaan.'

Over *Il silenzio del sale*:

'Een werkelijk complete en bijzonder aangename historische thriller. De plot zit uitstekend in elkaar en houdt de spanning tot het einde vast, mede door de suspense en spanning. Alle personages spelen een rol; sommige blijven je zelfs bij nadat je de laatste pagina hebt omgeslagen. Het voelt helemaal niet als een debuutroman aan. De stem van de auteur is natuurlijk en harmonieus: niet geforceerd, maar ingetogen en concreet.'

— *Raccontare Rosi*

Aldus Boek Compagnie

ISBN 978-94-92819-15-4

9 789492 819154 >